

Universiteit
Leiden

**PLASTIC
SOUP** FOUNDATION

Memo over het WOB-verzoek betreffende microplastics in cosmetica

Nick du Bois
Emily den Boer

Begeleiding:
Esther Kentin, projectleider LAPP

15 maart 2018

Samenvatting

Dit memo geeft een systematische en overzichtelijke samenvatting van de belangrijkste feiten en conclusies die kunnen worden gedestilleerd uit de documenten die zijn geopenbaard door middel van het WOB-verzoek betreffende microplastics in cosmetica, besluit van 4 april 2017.

Afkortingen

IenM	Ministerie van Infrastructuur en Milieu (thans Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW))
IVM	Instituut voor Milieustudies (VU, Vrije Universiteit Amsterdam)
LAPP	Leiden Advocacy Project on Plastic
NCV	Nederlandse Cosmetica Vereniging
NVWA	De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
PSF	Plastic Soup Foundation
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
SABIC	Saudi Arabian Basic Industries Corporation
SDN	Stichting De Noordzee
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WOB	Wet openbaarheid van bestuur

1. Inleiding

Op verzoek van de Plastic Soup Foundation (PSF) heeft het Leiden Advocacy Project on Plastic (LAPP) de geopenbaarde documenten uit het door Investico ingediende WOB-verzoek betreffende microplastics in cosmetica, besluit van 4 april 2017, geanalyseerd. Dit memo geeft een samenvatting van de belangrijkste feiten en conclusies die kunnen worden gedestilleerd uit deze documenten, welke betrekking hebben op de periode 1 januari 2012 tot en met 1 januari 2015. Van belang is om te melden dat de documenten op een aantal punten niet volledig openbaar zijn, dat wil zeggen dat passages onleesbaar zijn gemaakt. Daarnaast blijkt uit de inventarislijst dat een aantal documenten, die wel zijn opgevraagd, ontbreekt. Zo zijn er geen documenten uit 2012, en ontbreken documenten in de daaropvolgende periode 2013 tot 2015. Tevens ontbreekt een deel van de context van de informatie in de documenten, doordat bijvoorbeeld telefoongesprekken en een aantal fysieke afspraken niet zijn opgenomen, terwijl hier wel naar wordt verwezen. Hierna zullen de volgende onderwerpen worden behandeld:

- de invulling en het gebruik van begrippen (nr. 2);
- wetenschappelijk onderzoek omtrent microplastics (nr. 3);
- details betreffende de discussie omtrent microplastics/beads (nr. 4);
- details betreffende de discussie omtrent waxen (nr. 5);
- de strategie van Nederland voor het nationale beleid (nr. 6), waaronder de app ‘Beat the Microbead’ (nr. 7);
- de strategie van Nederland in Europa (nr. 8), waaronder het Europese Ecolabel (nr. 9);
- de rol van de cosmetica-industrie (nr. 10);
- de rol van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (nr. 11);
- de juridische (niet politieke) haalbaarheid van een verbod volgens de Nederlandse overheid (nr. 12).

Dit memo wordt beëindigd met een conclusie inclusief aanbeveling (nr. 13).

2. Invulling en gebruik van begrippen

- Er is verwarring over begrippen tussen partijen. Mede doordat er geen consistent gebruik van begrippen gemaakt wordt. Gebruikte termen zijn:
  - vloeibare kunststoffen (IenM);
  - zachte kunststoffen (IenM);
  - synthetische kunststoffen (RIVM);

- thermoplastics (IVM);
  - thermosetplastics (IVM);
  - microplastics;
  - microbeads;
  - microplastic beads (NCV);
  - plastic particles (uitdrukkelijk i.p.v. microplastics) (IVM).
- Belangrijk is het onderscheid tussen microplastics en microbeads. Microbeads zijn een onderdeel van microplastics, waarbij een lagere bovengrens qua omvang van de plastics wordt gebruikt. Microbeads zijn dus een kleinere subgroep binnen de microplastics. Microbeads zijn wel microplastics, maar microplastics zijn niet microbeads, die omvatten meer dan alleen microbeads.
  - Vervolgens is er discussie over de invulling van deze begrippen: vloeibare kunststof is een oxymoron volgens IVM. De discussie is voornamelijk over wat onder een microplastic, een microbead, een wax valt. Zie hiervoor nader nr. 10 en nr. 11.
  - PlasticsEurope Nederland (vanaf een mailadres van SABIC) geeft aan: Het is een axioma dat plastics niet biodegradable zijn. De onafbreekbaarheid is juist een van de beste eigenschappen van plastic: *raison d'être* (reden van bestaan). Er bestaan geen biodegradable alternatieven, echter wel biobased alternatieven (gemaakt van een ander materiaal dan olie, bijv. suikerriet).
  - Plastic microbeads in cosmetica zijn door het IenM en de NCV uiteindelijk als volgt gedefinieerd:
    - Gemaakt van kunststof waarbij het geen verschil maakt of een kunststof gemaakt is van hernieuwbare grondstoffen of op basis van aardolie. Kunststof is niet verder ingevuld naar kunststoftypen en aardolie omdat het type kunststof niet relevant is in deze discussie.
    - Toegevoegd aan rinse-off cosmeticaproducten. Het moet gaan om cosmeticaproducten die in het water terechtkomen.
    - Vaste deeltjes. Het gaat om deeltjes die als kunststof in het water terechtkomen.
    - Kleiner dan 5 mm.
    - Niet oplosbaar in water.
    - Niet degradeerbaar.

3. Wetenschappelijk onderzoek omtrent microplastics

- IVM maakt duidelijk: Onderzoek toont verband aan tussen microplastics en milieuschade. Consumenten kunnen niet zelf voorkomen dat microplastics uit cosmetica in het afvalwater terecht komen en dat microplastics moeilijk uit het water gehaald kunnen worden. Verder toont onderzoek aan dat bewijs groeit dat microplastics in het algemeen schadelijke effecten hebben op zeedieren. Dit onderzoek is bekend bij IenM. Niet duidelijk uit de mails welk specifiek onderzoek bedoeld wordt.
- IenM vraagt een chemisch deskundige wetenschappelijk advies dan wel onderzoek. Deze deskundige is dr. Heather Leslie, IVM VU. Zij houdt het begrip nauw in haar communicatie naar IenM (alleen vaste en geen vloeibare plastic zegt zij in het onderzoek te betrekken). Zij noemt dat tijd meespeelt en het onderzoek heel omvangrijk zou worden. IenM biedt aan meer budget vrij te maken indien dat nodig is.
- NCV reageert als volgt op het onderzoek van het IVM: NCV maakt zich zorgen of IVM de kennis heeft om de functie van plastic in cosmetica goed te kunnen beschrijven. Volgens IVM is deze kennis niet geheim en is deze te vinden op de website van de Europese Unie (Database Cosmetic Directive), diverse industriewebsites en in wetenschappelijke literatuur.
- Daarnaast mist NCV in de discussie over microplastics een beschrijving van de omvang van het probleem, m.n. dat van kunststofafval in zee. NCV vraagt zich af in hoeverre microplastics uit cosmetica worden teruggevonden in het marine milieu.

4. Details betreffende de discussie omtrent microplastics/beads

- RIVM benadrukt noodzaak van afbakening van de maat aan de onderzijde en het kwantificeren van termen als 'oplosbaar', 'vast' en 'afbreekbaar'. Een te brede definitie is bedreigend voor de industrie, aldus RIVM.
- NCV is voor ondergrens van 50 μm , want zeggen ze: 'uit onderzoek naar de grootte van de deeltjes van microbeads in scrubs blijkt dat 70% van deeltjes tussen 50 en 800 μm is'. PSF en SDN gaan akkoord met een ondergrens, geen specifieke ondergrens wordt hierbij genoemd. RIVM is voor een ondergrens, met als reden het beleids- en onderzoekstraject voor nanomaterialen zo niet in de weg te zitten. De ondergrens die RIVM voorstelt is 0,1 μm . Om conflict met het advies van de Europese Commissie

tegen te gaan is deze ondergrens aangeraden. Deeltjes die groter zijn vallen onder dit verbod, producten met deeltjes die kleiner zijn moeten de aanduiding 'nano' op het etiket dragen, hetgeen conform de huidige Cosmeticaverordening sinds 11 juli 2013 verplicht is. IVM is geen voorstander van ondergrens, met als reden dat dit zal leiden tot het gebruik van net iets kleinere deeltjes die buiten het verbod vallen. VWS geeft aan dat 'het verbannen van de grotere deeltjes eigenlijk onlogisch is, omdat juist de kleinere deeltjes het meest toxisch zouden zijn'.

- Er is een geleidelijke verschuiving van meningen: IVM is eerst geen voorstander van een ondergrens van de grootte van de deeltjes bij microplastics en geeft aan inhoudelijke en juridische valkuilen te zien bij het implementeren van een ondergrens. IVM is bereid daar nog over door te praten op een ander tijdstip. Later geeft IVM aan geen voor- of tegenstander te zijn van ondergrens. Wel geeft IVM aan dat er nadelen zijn aan het stellen van een ondergrens en stelt voor om in plaats van op de grootte van de deeltjes te focussen op materiaalkeuze en daar een verbod op te stellen. Zo hoeft er geen ondergrens gesteld te worden.
- IenM en VWS geven aan dat het verbieden van een materiaalsoort consequenties kan hebben die niet te overzien zijn. Er kunnen problemen ontstaan met toepassingen in andere producten (bijv. verpakkingsmateriaal).
- In eerder verslag worden alle opties voor ondergrenzen besproken (0,1 μm , 10 μm). Later in verslag over de 'haalbaarheidsstudie' wordt enkel de ondergrens van 10 μm behandeld. Over de ondergrens 0,1 μm wordt geconcludeerd dat dit 'heel erg lastig' is. Onduidelijk wie hierover het uiteindelijke besluit genomen heeft. Besloten wordt hierbij contact op te nemen met de NVWA over de handhaafbaarheid. De NVWA wordt niet later nog besproken. In het verslag over de 'haalbaarheidsstudie' wordt tevens aangegeven een 50 μm -passage in het onderzoek op te nemen, waarvoor nog informatie vanuit NCV nodig is. Verder wordt er gesproken over een ondergrens die te differentiëren is: 50 μm voor scrubs en een lagere ondergrens voor andere producten. Ook hiervoor wordt input van NCV verlangd bij informatie over de grootte van de deeltjes in tandpasta.
- Voorstel implementatie van het verbod: Algemene Productveiligheidsrichtlijnen, Kaderrichtlijn Water, Detergentenrichtlijn, Ecodesign.

5. Details betreffende de discussie omtrent waxen

- SDN en NCV verschillen van mening over de vraag ‘zijn waxen microplastics?’
Waxen worden daarom vooralsnog buiten de scope van de app en definitie gelaten, zie nr. 2 en nr. 5. IenM wijst het RIVM aan een bemiddelende rol te vervullen binnen de discussie (SDN en NCV zien het RIVM als onafhankelijk onderzoeksinstituut en stellen deelname in de discussie op prijs). Inventariserende overleggen werden gehouden tussen het RIVM en NCV en het RIVM en PSF/SDN over de vraag ‘Zijn waxen microplastics?’.
- NCV geeft aan: de naam op de ingrediëntenlijst laat zien of het een synthetisch materiaal (een plastic) is maar niet of deze vast, een wax of wateroplosbaar is. De INCI lijst maakt hier ook geen onderscheid in. Er is een glijdende schaal van wax tot microplastics (vast), volgens NCV, met microplastics zijnde een klein vast plastic stukje met een bepaalde vorm en een bepaalde functie. NCV geeft geen compleet overzicht van de cosmetische producten waar waxen inzitten. NCV geeft als reden aan: de vraag is nog niet voorgelegd aan de achterban omdat microplastics een relatief klein onderwerp in de branche is. Ook geeft NCV aan geen informatie te hebben over het lot van waxen na gebruik en de afbreekbaarheid van microplastics in het milieu. Wel geeft NCV aan dat waxen veel gebruikt worden in lipstick en mascara, dus hiermee vaak in decoratieve producten belanden en bij het vaste afval (en niet in het afvalwater) terechtkomen.
- PSF/SDN geven aan: plastic hoort niet in zee. Hieruit volgt de wens om alle soorten plastic uit zee te weren, het maakt geen verschil in de discussie of een kunststof wel of niet giftig is voor organismen en ook niet of deze vast of oplosbaar is.
PSF/SDN geven aan zich in het geheel niet bezig te willen houden met de technische/inhoudelijke vraag of waxen wel of niet microplastics of microbeads zijn, maar de discussie al heel snel daarover ging. Waxen horen niet in consumentenproducten vanwege de onvermijdelijke emissies naar het milieu en het gebrek aan handelingsperspectief van de consument. Volgens PSF/SDN zijn waxen kunststoffen die niet afbreekbaar zijn in het milieu en zich onderscheiden van microplastics op basis van viscositeit. Verder vallen nanoplastics (kan celwand wel passeren) wel binnen de definitie van ‘microplastics’ (kunnen normaliter celwand niet passeren), aldus PSF/SDN.

6. De strategie van Nederland voor het nationale beleid

- De Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie¹ verplicht de EU-lidstaten een strategie te ontwikkelen om in 2020 in het eigen zeegebied een goede milieutoestand te bereiken en te behouden. De richtlijn is breder dan de aanpak van microplastics dan wel microbeads in cosmeticaproducten. Het gaat om allerlei problemen die het mariene milieu schade toebrengen. De microbeads-discussie kan in dat licht worden gezien als één van die vele oorzaken. Nederland heeft sinds de inwerkingtreding van de richtlijn een aantal mariene strategieën ontwikkelt, waarin maatregelen zijn opgenomen, waarvan de laatste dateert uit 2015.²
- In correspondentie tussen personen binnen de overheid wordt het resultaat waar Nederland naar streeft genoemd: een EU-breed verbod op microbeads in cosmeticaproducten. De Nederlandse beleidsmakers realiseren zich dat een dergelijk Europees verbod lang op zich zal laten wachten, en misschien zelfs nooit zal worden gerealiseerd.
- In de tussentijd wil Nederland echter niet zelf een Nederlands verbod op microbeads in cosmetica uitvaardigen. Een verbod wordt wel overwogen als een mogelijkheid, maar daar wordt toch vanaf gezien. Het argument is dat de Nederlandse industrie zelf al vrijwillig bezig is met het uitfaseren van deze microbeads.
- Uit de documenten blijkt niet of en hoe de NVWA handhavend optreedt.

7. De App ‘Beat the Microbead’

- PSF/SDN worden gezien als verantwoordelijken voor content app, zo ook in officiële opdrachtbevestiging door IenM aangemerkt en door gecommuniceerd naar UNEP. IenM en UNEP zijn als financiers betrokken bij de app. IenM zal genoemd worden op de internationale website van ‘Beat the Microbead’. NCV communiceert mee en

---

¹ Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (Kaderrichtlijn mariene strategie) (*PbEU* 2008, L 164/19) < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:164:0019:0040:NL:PDF> >.

² ‘Mariene Strategie voor het Nederlandse deel van de Noordzee 2012-2020 (deel 3)’, 2015. < <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/beleidsnota-s/2015/12/14/mariene-strategie-voor-het-nederlandse-deel-van-de-noordzee-2012-2020-deel-3/mariene-strategie-voor-het-nederlandse-deel-van-de-noordzee-2012-2020-deel-3.pdf> >.

bepaalt mee over de content, blijkt uit de mailwisseling tussen NCV, IenM en PSF/SDN. IVM is niet betrokken geweest bij de app content.

- SDN en PSF gaan mee (niet nader gemotiveerd): categorieën make-up, deodorant en 'diversen' worden van de rode lijst gehaald, omdat ze 'geen direct contact hebben met water en in de vuilnisbak belanden i.p.v. doucheputje'. Dit betekent dat de rode lijst met de helft korter wordt.
- Afstemming tussen partijen wat betreft communicatie boodschap naar publiek toe is enkele dagen voor lancering app, nl. 30 september 2013 en lancering van app was 2 oktober 2013.

8. De strategie van Nederland in Europa

- Het initiële idee, een verbod op microplastics, wordt als onhaalbaar gezien, vanwege de grote reikwijdte van een dergelijk verbod. Aldus wordt ingezet op microbeads, niet microplastics. Daarnaast wordt de reikwijdte verder beperkt door het verbod alleen te richten tegen cosmeticaproducten en 'rinse-off' producten, dat wil zeggen producten die van de huid worden gewassen).
- Nederland doet vervolgens aan een actieve lobby voor een EU-breed verbod op microbeads in cosmetica en lijkt zelfs een voortrekkersrol te hebben.
- Uit de beschikbare correspondentie tussen Nederland en andere Europese landen en de Europese Commissie, kan worden geconcludeerd dat de reacties gemengd zijn. Ook op Europees niveau is er veel discussie over de precies te hanteren definitie. Nederland, België, Oostenrijk, Zweden, Luxemburg willen snel een EU verbod op microplastics in cosmetica. Het Verenigd Koninkrijk wil juist geen verbod, maar wil zelfregulering van de industrie, geen overheidsbemoediging. De Europese Commissie toont begrip voor het Nederlandse standpunt maar stelt dat er geen bewijs is dat microplastics bijdragen aan milieuvervuiling en dat als dat al zo is er andere meer vervuilende bronnen zijn.

9. Het Europese Ecolabel

- Nederland signaleert samen met een aantal andere landen, waaronder Denemarken, dat producten met microplastics dan wel microbeads een EU-keurmerk (het Ecolabel/EU-milieukeurmerk) voor duurzame producten kunnen krijgen. Nederland heeft zich

samen met die landen op het standpunt gesteld dat dit niet meer mogelijk zou moeten zijn.

- Om een Ecolabel te krijgen, mogen op dit moment geen microplastics meer aanwezig zijn in cosmeticaproducten.³ Microplastics worden echter niet nader gedefinieerd.

10. De rol van de cosmetica-industrie

- De Nederlandse cosmetica-industrie doet een voorstel aan het ministerie van IenM over een definitie van microplastics, die vervolgens gedefinieerd worden als microbeads (beperkter).
- Ministeries van andere landen bevestigen precies dezelfde definitie van de cosmetica-industrie in die landen te hebben gekregen. Dit wekt de schijn van Europees gecoördineerde lobbypraktijken.
- De cosmetica-industrie vraagt om een zogenoemde *multi step approach*, waarbij wordt begonnen met het uitfaseren van microbeads en niet alle microplastics.
- Er is een duidelijke beïnvloeding door de cosmetica-industrie om de definitie van microbeads zo b mogelijk te houden.
- Argumenten van de industrie om de definitie te beperken:
  - Cosmetische producten kunnen niet meer worden gemaakt;
  - Wereldwijde gevolgen voor sommige producten;
  - Kostbaar;
  - Huidige producten voldoen aan de verwachtingen van de consument;
  - Een kwalitatief hoogwaardig ingrediënt gaat verloren;
  - Sommige consumenten zijn allergisch voor alternatieven.
- Door een zo hoog mogelijke ondergrens van de omvang van de plastics voor te stellen wordt de definitie beperkt. Een te hoge ondergrens leidt ertoe dat producten met plastics die kleiner zijn niet onder de definitie vallen, zoals tandpasta, en het probleem

---

³ Besluit van de Commissie van 9 december 2014 tot vaststelling van de milieucriteria voor de toekenning van de EU-milieukeur voor cosmetische producten die worden af-, uit- of weggespoeld (2014/893/EU) (*PbEU* 2014, L 354/47). <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014D0893>>.

aldus niet geheel wordt opgelost. Dit blijkt ook uit RIVM-onderzoek, RIVM stelt dan ook lagere ondergrens voor.

- Ook probeert de industrie waxen buiten de definitie van microbeads te houden. Waxen zouden geen plastics zijn of bevatten. Volgens IenM en RIVM is dit wel het geval.
- Verschillende cosmetica-bedrijven hebben aangegeven microbeads vrijwillig door middel van zelfregulering uit te faseren. Dit zou in 2015 moeten zijn voltooid. De vraag is of dit doel is behaald anno 2017, en of er daadwerkelijk geen microbeads meer in de betreffende cosmetica-producten zitten, of dat deze microbeads niet aan de juridische, maar wel aan de wetenschappelijke definitie voldoen. Op dit moment geven zowel Unilever als L'Oréal aan dat hun cosmetica-producten geen microplastics meer bevatten. Zij hanteren echter de beperkte definitie, namelijk microbeads, zie hiervoor nr. 11.
- In de stukken komt deze lijst met bedrijven voor die hebben toegezegd vrijwillig te stoppen met microbeads:
  - Etos
  - Albert Hein
  - Kruidvat
  - Hema
  - Rituals
  - Unilever
  - Body shop
  - De Tuinen
  - Vogue
  - Therme
  - DrVanderHoog
  - L'Oréal Group
  - Beiersdorf
  - Colgate Palmolive
  - Henkel

- *Cosmetics Europe* vindt dat regelgeving omtrent het gebruik van ingrediënten in cosmetica op Europees niveau geregeld moet worden en niet op nationaal niveau, omdat cosmetica en de ingrediënten daarin gereguleerd zijn onder EU Cosmetics Regulation EC 1223/2009 en omdat dit onderwerp internationale actie vergt.⁴
- In het kader van het Europees verbod versmalt NCV het begrip: ‘Kleinere ondergrens als misser van het *doel* van de regeling’ en ‘gemaakte afspraak: *microbeads*’.

11. De rol van het ministerie van Infrastructuur en Milieu

- IenM stelt steeds voor om de definitie van microbeads te beperken. IenM stelt uiteindelijk voor om de ondergrens van de omvang van de plastics los te laten, maar alleen als ‘rinse-off’ producten in de definitie worden opgenomen, waardoor producten die niet van de huid worden gewassen niet onder de definitie zullen vallen. Alle stakeholders inclusief PSF gaan hiermee akkoord. Alleen producten die van de huid worden gewassen vallen aldus onder de definitie.

12. De juridische (niet politieke) haalbaarheid van een verbod volgens de Nederlandse overheid

- Een verbod blijkt mogelijk in de praktijk. In de Verenigde Staten, Canada, Ierland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Nieuw-Zeeland bestaat al een verbod op microplastics dan wel microbeads, of zal een verbod nog in 2018 van kracht worden.
- Een van de stukken betreft een memo van het ministerie van IenM over de juridische inbedding verbod op microplastics in cosmetica. Bijna alle tekst, inclusief de conclusies, is onleesbaar gemaakt.
- Het Europees recht staat niet in de weg aan een Europees dan wel nationaal verbod op microbeads of microplastics. Er is pas sprake van marktverstoring indien er bevoordeelde partijen zijn. Aangezien het verbod voor de gehele industrie zou gelden, is daar geen sprake van.

---

⁴ Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende cosmetische producten (*PbEU* 2009, L 342/59). <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:342:0059:0209:en:PDF>>.

Het RIVM heeft aan SDN en PSF aangegeven dat gebruik van slecht biologisch afbreekbare kunststoffen in cosmetica mogelijk via de REACH (Europese wetgeving) kan worden beperkt. Deze kunststoffen zullen echter minder prioriteit hebben, omdat zij niet giftig zijn.

13. Conclusie

Ons onderzoek heeft uitgewezen dat de door het WOB-verzoek geopenbaarde documenten inzicht geven in de standpunten, discussies en de rollen van en tussen de overheid, de cosmetica-industrie en andere stakeholders. Uit Kamerstukken van dezelfde periode als de documenten waarop het WOB-verzoek betrekking heeft, namelijk 1 januari 2012 tot en met 1 januari 2015, blijkt dat microplastics aandacht krijgen maar dat van daadwerkelijke besluitvorming geen sprake is.⁵ Anno 2018 zijn microbeads in bepaalde cosmetische producten (rinse-off) in een aantal landen verboden, waaronder de Verenigde Staten. In het regeerakkoord van het Kabinet Rutte III is het voornemen geuit om microplastics en andere verstorende stoffen in het oppervlaktewater samen met de relevante sectoren terug te dringen.⁶

---

⁵ Zoekresultaat via [Zoek.officielebekendmakingen.nl](https://zoek.officielebekendmakingen.nl) op 'microplastic' in 'alle parlementaire documenten van Eerste Kamer en Tweede Kamer' tussen '01-01-2013 t/m 01-02-2015'.
<[https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/resultaat/\(verkort\)](https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/resultaat/(verkort))>

⁶ Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst', 2017, p. 45: 'De hoeveelheid microplastics, medicijnresten en (andere) hormoonverstorende stoffen in het drink- en oppervlaktewater is de laatste jaren toegenomen. Het kabinet komt in overleg met relevante sectoren met een beleidsprogramma om dit op een kosteneffectieve manier terug te dringen.'
<<https://www.kabinetsformatie2017.nl/binaries/kabinetsformatie/documenten/publicaties/2017/10/10/regeerakkoord-vertrouwen-in-de-toekomst/Regeerakkoord+2017-2021.pdf>>